

ГЛАДКИЙ Іван

слухач магістратури за спеціальністю

«Державна служба»

(науковий керівник: к.е.н., доцент кафедри державного і
муниципального управління Дудкіна О.П.)

МОНІТОРИНГ ВИКОРИСТАННЯ ЗЕМЕЛЬНИХ РЕСУРСІВ В АДМІНІСТРАТИВНОМУ РАЙОНІ

Земельні ресурси України є одним із найвагоміших економічних активів держави, унікальним за своїми властивостями. Вони забезпечують функціонування економіки та суспільства, є надійною основою соціально-економічного розвитку країни. Проте нинішнє їх використання пов'язане із значними проблемами, які виникли через порушення економічної рівноваги і співвідношення між площами ріллі, природних угідь, лісових і водних ресурсів. Теперішній рівень використання земель в Україні настільки критичний, що подальша деградація потенціалу земельних ресурсів може мати катастрофічні наслідки.

Необхідно зазначити, що моніторинг земель є як самостійною системою, так і складовою частиною моніторингу навколишнього природного середовища. Зважаючи на це, розвивати і вдосконалювати ці системи потрібно, гармонізуючи законодавчо-нормативну, теоретико-методологічну та техніко-економічну основи. Актуальними як для держави, так і для приватних користувачів будь-якого інформаційного ресурсу є питання його достовірності, повноти відомостей, адекватності існуючому стану, правовій обґрунтованості та порівняльності, що гарантуватиме відповідний рівень довіри до такої інформації. Варто зазначити, що окрім вирішення внутрішньодержавних завдань за допомогою моніторингу, Україна ще й зобов'язалась адаптувати власну систему моніторингу навколишнього середовища до вимог аналогічної загальноєвропейської системи. Проте без вдосконалення якості інформаційної складової всі спроби створити систему моніторингу європейського зразка будуть марними. Інформаційне забезпечення моніторингу земель повинно складатися з даних, які мають необхідну повноту для об'єктивної оцінки ситуації, її моделювання та

прогнозування.

Відповідно до ч. 1 ст. 191 Земельного кодексу України [2], моніторингом земель є система спостереження за станом земель з метою своєчасного виявлення змін, їх оцінки, відвернення та ліквідації наслідків негативних процесів. Здійснення моніторингу земель регламентують: ст. 22 Закону України «Про охорону навколишнього природного середовища» [3]; ст. 191, 192 Земельного кодексу України; ст. 5, 8, 9 Закону України «Про державний контроль за використанням та охороною земель» (щодо моніторингу ґрунтів земель сільськогосподарського призначення) [4]; постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження положення про моніторинг земель» від 20 серпня 1993 р. № 661 [5], «Про Положення про державну систему моніторингу довкілля» від 30 березня 1998 р. № 391 [6].

Незважаючи на тривалість земельної реформи в Україні, використання та охорона земель залишаються необґрунтованими і нерациональними. Сьогодні не обробляють значну частку ріллі, а решту обробляють, часто нехтуючи елементарними правилами землеробства. Відсутні належні правова і матеріально-технічна бази для землевласників. Надії на покращення використання земель за рахунок іноземних інвесторів виявляються не виправданими, оскільки вже зараз багато з них господарюють лише заради власної вигоди, не думаючи про виснаженість українських земель.

З набуттям незалежності України великі надії покладалися на земельну реформу, яка була розпочата в 1991 році та основним завданням якої було проведення цілого комплексу інституційно-функціональних, економічних, соціальних, правових та інших заходів, спрямованих на формування нових за змістом і характером суспільних відносин, пов'язаних з використанням земель. Проте, незважаючи на численні законодавчі акти про прискорення земельної реформи, вона з самого початку почала “буксувати”. Адже, якраз моніторинг передбачає проведення спостережень за станом земель, аналіз їх екологічного стану, своєчасне виявлення змін земельного фонду, оцінювання цих змін, прогноз і вироблення рекомендацій щодо запобігання негативним процесам і усунення їх наслідків, інформаційне забезпечення ведення державного земельного кадастру, землекористування, землеустрою,

державного контролю за використанням і охороною земель [7].

На нашу думку, однією з проблем у сфері земельних ресурсів і землекористування України в цілому, та у конкретному регіоні зокрема – є неефективний розподіл наявного земельного фонду за цільовим призначенням, що призвело до надмірного антропогенного і техногенного навантаження на землю, а заодно й до погіршення якісного та екологічного стану ґрунтів. Доказом цього може бути низька урожайність основних сільськогосподарських культур, яка у 2–4 рази є нижчою, ніж у наших найближчих європейських сусідів [8].

Моніторингові дослідження засвідчують, що навіть у період незалежності України, як і в попередні роки, через грошову кризу недостатня увага приділялась збереженню та відтворенню родючості ґрунтів. На рівень використання земельного фонду негативно вплинуло необґрунтоване паювання малоземельних ділянок і створення невеликих за розміром приватних господарств, що призвело до порушення сівозмін з вилученням багаторічних і однорічних трав і заміною їх ріпаком, просапними культурами, які порушують баланс поживних речовин, водний і повітряний режими. За такої ситуації прискорюється ерозія ґрунтів, унеможливується використання сучасної удосконаленої сільськогосподарської техніки, через роздрібнення земельних масивів не можна запровадити регіональних заходів щодо підвищення і збереження родючості ґрунтів. Зрозуміло, що за таких умов землекористування не можна отримати конкурентоспроможних господарств – на них чекає банкрутство [1].

Для раціональнішого і ефективнішого використання земельних ресурсів України необхідно на державному рівні терміново вжити комплекс заходів, спрямованих насамперед на виведення з інтенсивного обробітку малопродуктивних середньо- і сильноеродованих земель, запровадження нормативів і стандартів на землекористування, розроблення регіональних програм підвищення родючості ґрунтів та контролювання їх виконання.

Література:

1. Бабміндра Д. Трансформація існуючих і формування нових землекористувань на економ-них засадах / Д. Бабміндра, В. Слінчук // Землевпорядний вісник. – 2006. – № 1. – с. 46–48.

2. Земельний кодекс України від 25 жовтня 2001 р. № 2768-III // Відомості Верховної Ради України. – 2002. – № 3–4. – ст. 27.

3. Про охорону навколишнього природного середовища : Закон України від 25 червня 1991 р. № 1264-XII // Відомості Верховної Ради України. – 1991. – № 41. – ст. 546.

4. Про державний контроль за використанням та охороною земель : Закон України від 19 червня 2003 р. № 963-VI // Відомості Верховної Ради. – 2003. – № 39. – ст. 350.

5. Про затвердження Положення про моніторинг земель : Постанова Кабінету Міністрів України від 20 серпня 1993 р. № 661 // Зібрання урядових нормативних актів України. – 1994. – № 1. – ст. 5.

6. Про Положення про державну систему моніторингу довкілля : Постанова Кабінету Міністрів України від 30 березня 1998 р. № 391 // Збірник урядових нормативних актів України. – 1998. – № 9. – ст. 211.

7. Панас Р.М. Основи моніторингу та прогнозування використання земель // Навчальний посібник. – Львів: Новий Світ – 2000, 2007. – 224 с.

8. Семеряк Ю.А. Земельний фонд України та його використання / Ю.А. Семеряк // Науковий вісник НЛТУ. – 2011. – Вип. 21.2. – с. 70–74.

ГОЛОД Андрій

слухач магістратури за спеціальністю
«Державна служба»

(науковий керівник: к.е.н., доцент кафедри державного і
муніципального управління Круп'як Л.Б.)

ДОСВІД РОЗВИТКУ ЛЮДСЬКОГО ПОТЕНЦІАЛУ ДЕРЖАВНОГО ОРГАНУ В ПРОЦЕСІ РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЇ ДЕРЖАВНОЇ КАДРОВОЇ ПОЛІТИКИ В ЗАРУБІЖНИХ КРАЇНАХ

Головним пріоритетом державної політики України є побудова сучасної правової держави європейського типу, де особлива роль відводиться державній службі та службі в органах місцевого самоврядування, яка забезпечує законність політичних рішень, цілісність держави як інституту, якісний рівень реалізації конституційних гарантій громадян шляхом стабільного і безперервного надання їм публічних